

Szerkesztőség:
Kaposvárott, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi ré-
szét illető minden közlemény, kéz-
írta, ismeretessé szánt könyv.

Kiadó-hivatal:
Jeiteles H. könyvnyomdája
Kaposvárott.
Ide elrendendő az előfizetési pénz
hirdetési és nyilvántartási s általában a
lap anyagi részét illető minden
küldemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek:
helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapestben Hasenstein és
Vogler, Goldberger A. V., Láng
és társa Bécsben Hasenstein
és Vogler, Oppellk Alajos, Mosse
Rudolf, Daube G. L. és társa s
Rotter és társa íródáiban.

Megjelenik minden pénteken.

Gróf Zichy Jenő urhoz.

— Nyilt szó. —

Ezer éve innen-onnan, hogy honfoglaló őseink e földön államot alapítottak. Sok viszontagságos időket, véres harcokat, pusztító viharokat ért azóta a magyar. Az elnyomatás minden nemében volt részünk bőven, s midőn a védő vasat kicsavarták kezünkől, a hősi karra bilincseket vertek, hogy a hosszú rabság megtörje nemzeti önérzetünket is.

Talán ez az oka, hogy míg egyrésről az ősök patriarchális erényeit levetkeztük, keleti-voltunk kitörülhetlen jellegét, a sine cura iránti előszeretettünket megtartottuk. Megmaradtak arisztokratá érzelmek, szokásaink, de a demokrát munkavágy nem ment még vérünkbe. Szeretjük a fényeset, hangzatosat, csillogót; hisz közintézetek is csak előkelő arisztokratikus nevek egise alatt virágozhatnak: s így történik nálunk, hogy a democratia legsajátabb ügye — a munka, az ipar is egy grófbán keres nem — Maecenást, de bajnokot...

Megtalálta-e gróf Zichy Jenő urban? !
lássuk csak...

Az iparkérdésről lévén szó, előre kell bocsátanunk konstatálását állami létviszonyainknak, e nélkül a kérdés helyes megítélését képzelnünk se tudjuk. E tekintetben a civilizáció minden államától különböző, sajátos helyzetben vagyunk: egy agrikol ország egyoldalú jövedelmi forrásával, industriális állam bel- és külhatalmi állását vagyunk kénytelenek fenntartani. Ellenséges szomszédok, kifelé törekvő nemzetiségek által fenyegetve, nemzeti önállásunk anyagi érdekei, az ipar és kereskedelem, id eg en ér de ke ke k alá rendelve: nemzeti létünkérti küzdelemnek, úgy szólva fegyvertelenül vagyunk kénytelenek szemébe nézni.

Ily kínos helyzet felismerése fölrázza nemzetünket apathiájából, s támad egy mozgalom; általános kifejezést nyer az óhajlás, hogy: ha élni akarunk, meg kell teremtenünk a civilizáció legerősebb fegyverét: az ipart. Az idea újdonsága magasan fellebogatja nemzeti sajtáságunk szalmatüzét, melynek fényénél azt látjuk meg a népszerepuség gloriájától övezve, ki elég ügyes volt az új jelszót idején zászlajára írni, még akkor is, ha bár szereplését nem jellemzi a komoly munka realitása, hanem a divat hiúsága.

A magyar ipar divatos jelszavát gróf Zichy Jenő ur írta zászlajára. Összejárta ez ügyben az országot, végre lekerült hozzánk is. A fentjelzett vésteltjes állami viszonyokkal szemben előáll a tisztelt gróf ur és beszel nekünk az ipar országos érdekeiről oly lapos dolgokat, melyek várokozásunknak meg nem feleltek. Elhallgatja mindazon állami tevékenységek szükséges voltát, melyek nélkül ipar még sohasem virágozott fel sehoh. Egyedül üdvözítő gyógyszerként mutatja be a társadalmi tevékenységet s ebben is csak oly dolgokat, melyek az ipar fejlesztésére irgalmas baráti kenetetések. — Azt kívánja végezettül iparosainktól, hogy ők csak dolgozzanak, a gondolkodás jogát ruhazzák ő rá, s ne politizáljanak!

Nem így gróf ur! Önnek e szavait — bár megengedjük, hogy ön nem így gondolta — a mai politika irányadó emberei elferdíthetnék, s azt mondhatnák: iparosok, ti ne gondolkodjatok és politizáljatok mint eddig, hanem csak ránk hallgassatok, s várjatok, míg érdekeitek sült galambja szájatokba repül. Azért nagyon kár volt gróf ur,

hogy az értekezleten, mint a banketten nem utalt ön azon mulasztásokra, melyeket a jelen uralkodó áramlat a hazai ipar teljes tönkretételére elkövetett; hogy ki nem jölte az iparmozgalom azon irányát, melyben a jelen kormány tevékenységének haladnia kellene. De mert mindezeket elmulasztotta, engedje meg a gróf ur, hogy míg iparosaink a munka és tanulásban törekszenek, annak idején, midőn a haza érdeke úgy kívánja, politizálni is fognak; s ezt önállóan cselekszik, szabad gondolkozásukat s politikai joguk gyakorlatát vakon nem ruhazzák át senkire sem.

Iparosaink ismerik hazánk történetét, tudják azt, hogy kulturfejlődésünk dicső hősei már az 1849-ki országgyűlésből így irtak fel:

„Magyarország mindaddig, míg ipar és gyári produkciója nem létszen, s pusztán földművelő ország marad, virágzó közgazdaságra szert nem tehet. Mert a műipar és gyártás fejlett nemzetre nézve elsorangu szükség... Főfeladatunk ezek folytán a műiparnak mint földünk értékét fokozandó, termékeinkre piacokat teremtő összes gazdasági életünket élénk lendületnek elejbe vivő foglalkozási ágának minden módoni támogatására, keletkező gyártásunknak a külversen y ellenében váromk általi védelmezése.“

Nagyon jól ismerik iparosaink az 1848 előtti iparvédelmi agitációt, a védegyelet tevékenységét, képesek fölfogni saját érdekeiket, és így a jövőben is, mint eddig, meg fogják kérdezni országgyűlési képviselőjüktől, hogy mikép gondolkozik az ipar érdekeiről? És ha ez úgy nyilatkozik, mint a gróf ur, hogy minden jól megy, csak dolgozzanak az iparosok, ő majd gondolkozik helyettük: bizony akkor egyedül szép szeméiert nem fogják bizalmukkal megtisztelni.

De habár a gróf ur ily sokat kíván is iparosainktól cserébe azért, hogy az iparüggyel egyáltalán foglalkozik, s habár e cserébe iparosaink nem hajlandók is ráállani, szívesen megtisztelik a gróf urat bizalmukkal, ha érdekeik előmozdítására szolgáló nézeteiket az illető helyeken közvetíteni vállalkozik.

A „Somogy“ üres tömjénfüstje és hiába való hűhója helyett tehát iparunk és iparosaink érdekében mi arra kérjük a nemes gróftól:

I. Menjen el a tautygyminiszterhez, ecsetelje előtte, hogy Somogy megyében az iparügy iránt mily nagy az érdek-elem és ebből kifolyólag sürgesse őt, hogy Kaposvárott a polgári és ipariskola haladéktalanul felállítsassék.

II. Menjen el a honvédelmi miniszterhez s kérdezze meg őt, hogy az „egyéves önkényesség intézményét“ miért nem terjeszti ki azon művelt iparos ifjakra is, kik az ipariskolákat kitünő sikerrel végezték, vagy műveltségükről egyéb módon kellő bizonylatot nyújthatnának? Magyaráltassa meg vele, hogy miért van az, hogy míg a jogászok, orvosok, gyógyszerészek, barom-orvosok a védkötelezettség teljesítésében, az önkényesség előnyében vannak részeltetve, addig a véderőtörvény végrehajtásáról rendelkező 1869-ik évi miniszteri rendelet 41-ik §-ában egyedül a bécsi műipariskola van kijelölve, mint olyan, melynek növendékei önkénytesek lehetnek? Mi a titka ennek? Nem létezik tán hazánkban egyetlen ipariskola sem, mely hazai iparo-

sainkat a bécsi ipariskola növendékeivel egy színvonalra emelné? És ha ez így lenne.

III. ugy menjen el azután a pénzügyminiszteriumhoz és kérdezze meg, hogy minő állambölcsesség kívánja meg Magyarorszában azt, hogy a szegény kisvárosi iparosok vannak legsúlyosabban megadóztatva? és érdekeikben a közadókól még eddig annyit sem fordított, hogy a bécsiekkel egyenlő rangfokozatu műipariskola és oly nagy megyében mint Somogy megye, polgári és ipariskolák maig sem állították föl?

IV. Menjen el a közlekedési miniszterhez, fesse le a somogyi utak borzasztóságait, szegény iparosaink gyötrelmeit, azon sok időbeli veszteségeit és valóságos pénzbeli áldozatait, a midőn esős időben és télviz idején, tehát az évnek legnagyobb részében iparezikkeikkel a megye főbb helyeinek vásárjaira kénytelenek utazgatni.

V. Magyaráltassa meg minisztereinknek, hogy az iparosok társadalmi állásának emelésére kormányintézkedés nem tétetik, míg a szegény iparos fiu — bármily foku műveltségre is teszen szert — a katonaságnál a jelen elbánás alatt marad: addig az ugynevezett magasabb társadalmi osztályokhoz tartozó szülők gyermekeiket inkább a társadalmi tekintet, katonaság és adózásnál előnyben részesített improductiv keresetmódokra lesznek hajlandók alkalmazni.

VI. De menjen el tisztelt gróf ur a nemzeti kaszinóba is. Mondja el az itt kártyázó nagy uraknak, hogy mikép gondolkoznak felőlük az országban! Kérjük, ne tiltsa szerénysége, dicsekedjék el vele, hogy mily szívesen fogadunk mi egy gróft, ha ez a közügyekkel is foglalkozik. Serkentse fel őket a nemzeti létért való küzdelemre. Ecsetelje előttük az ipar-válság veszélyeit. Mondja meg nekik, hogy míg ők a hazai iparpártolás élére tömegesen nem állnak, addig a társadalmi iparmozgalom is csak hiu erőlködés.

És ha azt látandjuk, hogy mai napság legalább ily irányban lehetséges valamit elérni, akkor a somogy megyei iparosok fogának leginkább örülni, hogy nem szükséges nekik politizálni.

De bocsásson meg a gróf! miután mi a jelen állapotok embereiben még annyira sem bizunk, hogy a gróf urtól itt kérelmezett sikerek kiküzdését is alig remélhetjük: ugy becses engedelmevel a jövőben újult erővel és fokozottabb tevékenységgel fogunk politizálni, mint eddig.
Egy iparbarát.

Somssich és Fekete.

— Képviseleink odafoón. —

Somogy megye az idén sem maradt el a debattól. Képviselel közül a költségvetésnél ketten felszóltak. Ha az ötven és néhány vármegye mindegyikéből két-két képviselő beszélt volna, százon felül lett vala a szónokoknak száma. A mit azért bocsátunk így előre, hogy mikor most, a vita befejeztével a megyei közönséget tájékoztatjuk a történetekről, nyilvánvalóvá tegyük, miként megvénk első sorban vett részt a küzdelemben.

Kevesebb jót mondhatunk arról, a mit a fölszólatók előadtak. Csurgó kertületének képviselője, Somssich Pál adott önálló hangot meggyőződéséről, ő sok őszinteséggel beszélt, s a régi iskola leggyakorlottabb szónokainak perfekt rutinjával támada a kormányt, beleveté magát in res medias, rámutatott hévvel és közvetlenséggel, hogy komoly bajban van az ország és e bajnak okát nem személyek, hanem intézmények ké-

pezik, föltárta, hogy a monarchia állását oly nagyszabású intézményekkel kívántuk biztosítani, melyeknek költségeit meg nem bírjuk, s a közösgyi kiadások, közösgyi terhek, államkölesünök összegeit hasonlítgatta össze az előbbeni évek terheivel. A kormánypart némán, leajtvá hallgatta a 73 éves agg szemrehányásait s nem is volt egy közbeszólás, mely a komolyan és biggadtan előadott szónoklatot megzavarta volna.

Azt, amit Somssich Pál elmondott, állításában osztjuk is, elfogadjuk, csak következtetéseit mindenben magunkévá nem tesszük.

De mit mondjunk arról a gixer-ről, melylyel Fekete Lajos ur, a tabi kerület képviselője magának a kormánypartnak is mosolygása között kívánt hangot adni az övái asztó i nevében?

Ez a beszéd a jámbor meghunyászkodásnak és simplex együgyűségnek olyan unikuma, mely ritkítja párját a nálunk szokásos parlamenti vitákban. Az a kopott, csinikus, sovány kormányparti tónus: „Biztosítékot látok a jelenlegi kormányban, helyeslem a jelen politikát, olyanoknak látom a viszonyokat, hogy a takarékoskodást csak belügyi kérdésekben lehet gyakorolni.” stb. „Ha — mondja a „Függetlenség” — felszólalnia még sok olyan szónok, mint Fekete Lajos, akkor a többségnek vége. De nincs olyan józan választó, meg ha meg volna is vesztegetve, hogy Fekete ur e beszéde után rá adná szavazatát. Nem adhatná még a hivatalnokai kar sem, mert az a töpörödött, s úgy látszik gyenge elméjű ur, elég ügyetlen volt olyanokat mondani, a mit a legfáultabb kormányparti se mert kiejteni száján, a mi annyi, mint megfosztani az országot a jog, a kultura eszközeitől, szükre szabni az igazságszolgáltatást, megvonni a közigazgatástól, a tanügytől az eszközöket, hogy pazar bökézséggel dobják oda a bosnyák kalandra, krivoscei expedícióra és katonai státusra. A tabi kerület polgárai nygancsak nagyot fognak nézni, s kivált a „karádi ordítózkodók”, hogyan elmékedik és beszél a belügyi takarékoskodásról választottjuk, mire kívánja fordítani a kerület adózóinak keresetét.”

Igy a „Függetlenség.” És teljesen igaza van. Nem csupán ellenzéki szokás-mondás az itt, hogy Fekete Lajos ur a boszniai kalandra és krivoscei kirándulásra tartogatja az adózók keservesen keresett filléreit. Igen, épen most, mikor a tabi kerület képviselője a kormány politikáját feltétlenül helyesli és dicséretelvel halmozza el, Somogy megye tartalékosainak egy része rendeletet kapott, hogy tartsa magát készen a — berukkolásra. Itt minden ember izgott, csak Fekete Lajos ur elégedett. Fekete ur még ily viszonyok közt is azt a politikát helyesli, mely megöli a magyart, bár egy ideig tán emeli a biró dalmát, azt a politikát, mely kivessi az embe-

rek szájából a kenyeret és épen most milliókat szavaztat meg a mozgósításra. Fekete urnak tetszik, hogy a somogyiak ismét berukkolnak s mennek a harctérre vérzeni a bécsi eszmékért, Fekete urnak mindez tetszik, mindezt helyesli s kívánja, hogy az erre szükséges pénzt teremtsük elő, vegyük el a belügyi kiadásoktól, a bíraktól, tanítóktól, jegyzőktől és egyéb belügyi adminisztratív tényezőktől.

Örömlünkre szolgál, hogy Somogy az idei budget-vitában is részt vett. Hogy Somssich feltűnést keltő beszéde sok tekintetben tájékoztatta ott fön a képviselőket a nálunk uralkodó közszellemről. S feltűnést keltett ugyan a Fekete Lajos beszéde is, de azt meg valósággal resteljük, hogy akadt képviselő, és épen a somogyiak között kellett akadnia, a ki annyi önálló ságot sem bírt föntartani a maga részére, hogy az idén föl ne szólalt volna. Mert hiszen a kormánypart kiválóbb tagjai közül, az egy Jókain kívül egy sem beszélt. Ez volt a taktika. A „parasztokat” tolták előre, ezeket ugratták, a többi nem akart menni, s még ezek között is csak egy akadt, ki a föntebbi visszataszító expertorációt elég ügyetlen volt előadni — ez az egy: Fekete Lajos.

Rösteljük bizony.

BELFÖLD.

Somogy megye tartalékosainak egy része a tartalékos-tisztek, gyógyszerészek és műszaki csapatokhoz tartozó ifjak kivétel nélkül figyelmztetést kaptak a közeli mozgósítás eshetőségére, minélfogva lakhelyöket engedély nélkül egy napra sem szabad elhagyniok.

A somogyiakból álló Albrecht-erzed — mint Triesztből távirati uton értesítnek — már rendeletet kapott a Hercegovinába való indulásra. Egyidejűleg a tartalékosok behívása iránt megkeresés küldött Kaposvárra, a tartalék-parancsnoksághoz.

Köriratban tudatja a honvédelmi miniszter a hatóságokkal: mennyiben állapított meg az egység, melyért azok, kikhez ez évenek folyamán katonaság lesz szállásolva: egyik legény részére a napi ebédet kiszolgáltatni kötelesek. Somogy megyében a katonai kincstár 21 krt fizet ily ebédért.

A déli vidékre folyó mozgósítás tárgyában Tisza Kálmán miniszterelnökhöz Helfy Ignác képviselő interpellációt intézett a képviselőházban, melyre a miniszterelnök megadta a választ. Röviden annyiból áll, hogy Crivosciában a katonai kötelezettség behozatala miatt ellenszegülés, s ennek folytán a zavargásra mindig kész bosnyák és hercegovinai lakosság egy része között is nyugtalanító mozgalom támadt, minek ellenében a kormány hathatós esz-

közökhöz fog nyulni és jan. 28-ára összehívatta a delegációkat is. A mi a portát illeti, ez a monarchia eljárása ellen egyszerűval sem nyilatkozott, de azt nem is teheti, mert az okkupált tartományokban a rend föntartása a berlini szerződés értelmében az osztrák-magyar monarchiát illeti. Hogy pedig a monarchiának tervei az okkupált tartományokra nézve mik legyenek; azt maga a berlini szerződés írja körül.

Ez íbis redibis-féle választ a képviselőház többsége tudomásul vette s most ép annyit tunk, mint ezelőtt tudtunk.

A KÖRNYÉKRŐL.

Kiliti, jan. 23.

Alig van napjainkban választás, még a községi szükzkörü ügyekben is, hol a már elharapózott etetési és itatási nyavalya, nemkülönben az ígérgetés és fenyegetés tiszta kezekbe nem illő feyvere ne szerepelne. Így történt a lefolyt bíró és községi képviselők választásánál nálunk is, Kilitiben. A kilépendő 9 községi képviselő helyébe választandó újaknak névlajstroma tárgyában Horváth Gábor szolgabíró ur előre kiadta a rendeleteket, választás előtt már egy hónappal előre ki volt nyitva néhány pincze palánka és folyt a bor bővíben, meg is készült előre mintegy 125 szavazójegy, hol egyik, hol másik pinczénél, természetesen a szolgabíró ur által kívánt névlajstrommal. A mi pedig a bíróválasztást illeti, itt az uradalmi tisztek működése mellett a veszprémi káptalan külső-somogyi alsó dominiumának lelkeszsége is mindent elkövetett, hogy katolikus bíróválaszszanak, mert 1873. óta nem volt ilyen s ezek roppant erőfeszítésének sikerült a Tüske György új bíró által megbuktatni derék volt bíránkat, Cseh Jánost, ki tiszta kezelésével és bánásmódjával biztosította maga részére a közönség legtisztellettjesebb emlékét. A helyettes bíró Konez János lett.

Borbély János,
kiliti földm. polgár.

Szárszóról pártunk ottani vezetője Turb a János értesít, hogy ott s az egész vidéken párt-harez volt a községi választásoknál. Győzelmes mindenfelé pártunk maradt.

A marczali járásból értesítenek. Az egész járás összes községeiben balparti községi bírákat választottak. Viszhang ez a vármegye nagyjainak azon elvi megállapodására, hogy balparti érzelmi ember a megyénél tisztí állást ne nyerhessen. A marczali járás eme nyilatkozata talán mélyebb megfontolásra fogja inteni a vármegye büles támaszait. Jövöre az alkotmányos érzéssel homlokegyenest ellenkező határozataikkal nem fogják kihívni a községek lakosait arra, hogy községi ügyeikbe is átvigyék a politikai párt-harezokat. A kiben egy kis előrelátás van, megmérheti súlyát és következményeit e harcznak.

Folytatás a mellékletben.

TÁRCZA.

Don Januárió...

— Perambukó. —

Ne tagadjuk, a kisvárosi életnek is van valami gyönyörűsége. Talán kissé sok e szó: gyönyörűség, kifejezésére annak a gondolatnak, melyet jelen esetben értünk. — De kétségtelen, hogy a kisvárosi társaságban is van valami kedves, kedélyes, miben az ember, ha különben tagja a sociatásnak, gyönyörködik. A mi kisvárosunk pedig kiválóan kedves kis város és érdekes is; nem úgy értjük, a hogy a professzionátus utazó érti az érdekességet, mert bizony a mi városunknak nincsenek régi várromjai, történeti ócska emlékei, még talán története is kevés van és azt is kevés ember tudja a világon, sőt még modern szépségei sincsenek: hanem lakva érdekes és kedves, mert a népe az. Akí egyszer a mi fogyatkozásokkal-teljes téglajárdákon egy pár cipőt elkopatott, ha eltávozik is innen — bizony-bizony nemsokára visszakivánczik, de még legtöbb esetben vissza is jön közénk.

Hja! mert hát minálunk sok az okos és szellemes ember s bár a társasélet nem oly élénk, hogy alkalmunk volna minduntalan nagyobb, szélesebb körök közös összejöveteleiben gyönyörködni, de tudjuk jól, hogy a legszeparáltabb társaságokban is bőven van a szellemes emberek, kiknek véleménye, ötletei, kritikája, megjegyzései megcsinálják azt a közszellemet, mely mindenben megengedi érvényesülni az érdemet és szellemet, de azt, ami nem va-

lóbán nagy, kérlelhetlenül szállítja le a kellő mértékre...

Ide bizony hiába jön akárki is — nagy embernek, ha azt nagy képességek hiányában csak sportból játsza, vagy nagyságot csak nagyképu nyegleséggel és a deger tárcza erősítette önérzetével akarja documentálni: a z oroszlanbört, ha az maszolja csupán és nem saját bőre, okvetlen lehuzzák róla, ha pedig egyszer látták a maga igazi bőrében, no már akkor többet nem respektálják, hamindjárt... czi meres bársony nyereggelel kerül is vissza...

Pedig vannak itt egyének, kik mesterségből üzük a nagy-ember fogdosást. Talán azért, hogy azoknak büvkörében saját jelentéktelenségük nyerjen némi fontosságot. — Vagy talán azért, mert vérükben a mungóság és a borralaló utáni epedés...

Ezek, hogy csak célt érjenek, nem sokat törődnek azzal, hogy kevés levén a valódi, ugy kell megcsinálni a nagy embert, ha elfogyott. Megtörténik azonban az is, hogy ök fognak ki a valódiaknál a becsületből, akkor pedig „truczból” is csinálnak ujat. — Ehez aztán a mi városunknak okvetlen lesz szerencséje: így nyilik az alkalom, hogy a „fentisztelet” közszellem a mértéket alkalmazzassa és az esetleges oroszlanbör-mászokot — leránthassa.

A napokban olvastuk a b b a n a lapban, hogy Somssich Pál már nem „nagy ember” többé, kifogyott belőle az eszme s most tehetetlen-sége érzetében a szélsőkkel az állam alapja ellen agyarkodik.

No lám! no lám! no lám!

Mintha csak Somssich Pál valami haladókló oroszlan volna. Pedig nem az. Söt csak most mutatott igazi oroszlan-karmokat azoknak, kik oroszlanbörtben... jósolják az időjárást. Hanem hát sok ember azért nem fél az istentől, mert az isten nagyon messze, magasan van, az pedig példaszó, hogy: „Mungó beszéd nem hallatszik menyországba.”

Eb ura fákó! s a Mungó más „nagy embert” keres. A mi követünk? no az nem válik be. Nincs dívatban, meg aztán csak naturálékkal honorál... Hanem hát — „két takácslegény egy szövöszéken rugdalózik és elküldte magát „éljen Zichy Jenő!” Ebből a kiáltásból aztán megtudja a Mungó, hogy az igazi nagy ember az „ipargróf”.

Nosza rajta jámbor iparosok! Lobogjon a fáklya, szóljon a muzsika, ki a vasutra mind, mert hozom a „nagy embert,” az ipar-Messiaszt! Distum-factum: ugy történt, tódult a tömeg, lobogtak a fáklyák, a kit nem a lelkesedés vitt ki, hát kiment kíváncsiságból: eleven gróft is ritkaság látni Kaposvárott, hát olyat, ki fáklyafénynél, zászlósan, muzsikaszóval jön, aztán állítolag „nagy ember”. Ott volt bizony jobbpart, balpart egy kalap alatt mind, mert hát vendég az ipargróf az istenadta, ha jobbpartí is.

Már a vasutnál voltak, midőn mégis kezdtek gondolkodóba esni a mi jó iparosaink, hogy hát miért is ez a sok fáklya? Talán bizony a Mungó valami csinyt követ el velük? — Hanem bezzeg megnyugodtak és élvezték a dicsőséget, mikor az új „nagy ember” kijelentette nekik,

Melléklet a „NÉPJOG“ 4 ik számában.

Szalay Imre sajtópöre.

A főügyész által Szalay Imre országgyűlési képviselő ellen indított sajtópereben az esküdtzéki tárgyalás február hó 10-én fog megtartatni. A főügyész vádlevelé következőleg szól:

Tekintetes esküdtzéki sajtóbíróság!

„Szózat a somogy megyei választókhoz“ címmel Szalay Imre, a lengyeltóti választókerület országgyűlési képviselője aláírásával Budapesten 1881. márczius 1-én Wilkens F. C. és fia budapesti nyomdájából egy közlemény, illetőleg felhívás került ki, melyben a legközelebbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmából figyelmeztetnek a polgárok, hogy az egész országban megindult a harc. Azonban — úgy mond — nem az elvek szent harca az, — nem a nép javára, nem a nép boldogítására, nem családjaik és gyermekeik jövőjének biztosítására, nem a 48-iki szabadság visszaállítására, nem terheik könnyítésére szolgáló harc ez, hanem a hatalmasok (olygarchia) harca a néppalom elveinek megsemmisítésére, az önző családi érdekek istápolására. És annál veszélyesebb a harc, mert eszközeik: a szolgabírói fenyegetés, a főispáni önkény, boros pinczék lélekvesztő tartalma s drágán megvett szavazatok.

E harc ellenében — mondatik tovább — a szegénység nemes büszkesége s alig néhányan olyanok állanak, akik félretéve minden önző érdeket, a nép javáért küzdenek.

Amiből aztán azon következtetés vonatik, hogy: aki — úgy mond — azt akarja, hogy nem a nép akarata, hanem a somogy megyei hatalmasok dolyfe határozzon, akiknek vaskezét a harmados széna — és feles kukoriczaföldek és a nemadással való fenyegetésekben eléggé érezték eddig is s a kiknek teremtményei a szolgabírótól kezdve az alispánig mind velök tartanak, ha az elcsapatást kikerülni akarják: ha azt akarják, szavazatok a hatalmasok pártjára.

Ha ellenben azok malmára nem akarják a vizet hajtani, a kikkel a nép már egyszer 69-ben büneik büntetésül megtanította érezni igazságos sujtó karját, de a kik nem feledtek el semmit és nem tanultak semmit: akkor meg kell velök éreztetni újra e kart.

Végintésül pedig a többek között az mondatik, hogy: ne hallgassatok csak a választás idejében felhangzó mézes beszédjeikre, vessétek meg fenyegetéseiket, ámtásait és istenben vetett hittel, aki nem hagyja el a szenvedőket és elnyomottakat, zárjátok ki sziveitekből e képmutatokat; kergessétek el töletek a lélekkutatókat, úgy mint Krisztus a farizeusokat a templomból kikergette stb.

Mintán e közleményben, mely jelen alakjában Somogy megyei választókerületeiben hason példányok kiosztása által terjesztetett — a szegénység, a nép — a hatalmasokkal (az olygarchiával) állitattik szembe, sőt harciba, a mely harmados szénával, feles kukoriczafölddel és fával rendelkezik, — miután ez osztály úgy tüntettet fel, mint amelynek czélzatai a néppalom elveinek megsemmisítésére s az önző családi érdekek istápolására vannak irányozva,

hogy a „szelici csizmadiák“ hivatta vannak Európa koncertjében az ipar kérdésében vezérhangot adni. A Mungó arca dicsőségtől ragyogott s öszintén bámulta geniálitását a „nagy ember“ feltalálásában. Örömeiben valószínűleg be is adta rögtön a kontóját azon rőfős telegrammoknak, melyekkel a fővárosi ellenzéki lapok lettek felülítve.

Igy történt aztán, hogy másnap a megyeteremben a mi naiv iparosaink itták meg a levét a „nagy ember“ rossz kedvének. Megtudták ugyanis, hogy a „nagy ember“ olyan okos ur, hogy van elég esze hozzá, mikép valamennyiök helyett ő akar dolgozni észszel: „Ti fiaim pedig csak dolgozzatok — tenyérrel.“ Erre már aztán nem hallottunk valami dörgő éljent; midőn pedig az lett unciálva, hogy a kaposi csizmadia ne politizáljon, hanem csak „ipar“kodjék: no erre már aztán a Mungó is eltűnt az asztal alá, mert a zúgás nem a „nagy ember“ dicsőségét hirdette. E közben azok is összenéztek, kik a közszellem Vestatüzét ápolgatják Kaposváron, s az esteli banketten már — udvariassan bár, de mégis erősen kérdezték a publikumot, hogy hát valóban oly nagy ember az „ipargrót“?

Hiába volt a Mungó keserves toasztja, — hiába az öles telegrammok, a fáklyafény kialudt, a zene elhangzott, az éljen elnémult... a közszellem alkalmazta a mértéket s az oroszlanbőr?!

Morál: „Ne jőjj Kapos várra nagy embernek.“

Bayadera.

melynek dolyfe határoz a nép akarata fölött, — amely nemcsak saját vaskezét érezteti a néppel, hanem a szolgabírótól kezdve az alispánig kész eszközökkel rendelkezik és miután a közlemény felhív, hogy éreztesse a nép emez osztályával, a hatalmasokkal igazságos sujtó karját újra, mint 69-ben éreztette, hogy ne hallgasson reá, vesse meg s kergesse el magától; mindezeknél fogva a jelen esetben a btk. 172. §-ban meghatározott büncselekményt látom fennforogni.

Mint hogy pedig az e részben törvényszerűleg megéjtett vizsgálat folyamában, amelynek eredményeit az ide csatolt iratok foglalják magukban, — eme közlemény szerzőjeül Szalay Imre orsz. képviselő vallotta magát s az ebbeli felelőséget is vállalta: ennek alapján ezenel vádat emelek Szalay Imre orsz. képviselő mint a kérdéses cikk szerzője ellen az osztálygyűlésre való izgatás büncselekményének nyomtatvány terjesztése általi elkövetése miatt s tisztelettel kérem az esküdtzéki Elnökségét, miszerint a jelen büncselekmény törvényszerű megtorlása végett az ügy tárgyalására határnapot tűzni s arra vádlottat megidézni, valamint arról engem is értesíteni méltóztatásuk. — Budapesten, 1882. január 16-án. Kozma Sándor, kir. főügyész.

Pro domo.

Néhány szavunk van, ismét magunk ügyében. Néhány szavunk, nyilvánosan és leplezetlenül, azzal az őszinteséggel, melyet gyakorolni szoktunk egy a magunk dolgának, mint a köznek megbeszélésében.

Tudvalevőleg az ujév óta új perendtartási törvény lépett életbe; új törvény, új végrehajtási eljárással, melynek ez utóbbi része érdeklő közelről lapunkat.

Az új végrehajtási eljárás értelmében ugyanis az olyan, akár ingó, akár ingatlan vagyonra vonatkozó hirdetések, melyek eddig a budapesti hivatalos lapban voltak közzéteendők: az esetre, ha az érték 300—2000 ft közt mozog, „valamelyik helyi lapban“ teendők most közzé.

A törvény világos és kizárja azt, hogy ebből kormánypárti szubvenció, rendszeres segély adassék akár mely lap vagy szerkesztő részére, a közönség pénzéből, a közönség zsebére s a pereskedő feleknek terhére. Ki van ez zárva az intenció által, és ki van zárva azért is, mert a törvény világosan ki mondja, hogy „valamelyik.“ Tehát szabad választást enged a lapok között, ha egy helyen több van. De még ki van zárva azért is, mert Tisza Kálmán mint belügyminiszter a képviselőház pénzügyi bizottságában Eötvös Károly képviselő és hírlapíró kérdésére alig két hó előtt jelentette ki kategorikusan, hogy egyes megyei vagy városi közlönyöknek, megyei vagy más lapoknak a hatóságok általi pártfogoltatását nem engedi, egyes lapok a községre rá nem parancsolhatók és ezekkel meg nem rendeltetbők.

Ennek daczára akadt ember, hozzá magyar „író“, ki lépést tett a megyénél és lépést tett a törvényszéknél, hogy a szóban levő hivatalos hirdetések jövedelmét kizárólag csak ő saját lapjának biztosítsa, biztossága pedig ne is már meglevő lapjának, melynek jövedelme szerződés szerint nem őt, hanem kiadóját illeti, — hanem biztosítsa egy általa indítandó új lapnak, egy még csak létező vállalatnak, mely a megye alispánja által küldetnek szét a községekbe s a törvényszék által szubvencionáltatnék e hirdetések által rendszeresen.

Löbbit erről bizonyára felesleges szólnok. A terv rövidesen megbukott. Megbukott először az alispán igazságzeretetés, kire ellenfelei sok kritikát mondhatnak és irhatna ugyan, de azt az egyet nem mondhatják és nem is irhatják meg róla, hogy becstelen, — de megbukott a terv a törvényszéken magán is annyiban, amennyiben két bíró, kiket az illető felszólított, hogy vele „titkos társak“ gyanánt lépjenek be a jövedelmezendő új lapnak alapításába, erőlyesen visszautasította ez ajánlatot, visszautasította, nem akarván még csak gyanuját sem föllidézni annak, hogy maguk a törvényszék tagjai pénzerdekből a törvénynek ily aljas, elvetemedett módon való kijátszására is kezet nyújtanak.

Ekként állván a dolog: a Somogy megyében tényleg létező két lapnak kiadója szólítottatott föl e hó 21-éről kelt sorokban Kelemen Lajos törvényszéki elnök ur által, miszerint a kiadásában megjelenő lapok részére föladandó esetleges hirdetések

mények árát vele sürgősen közölje, mire ez a következő tarifát terjesztette be:

Somogy: 1-er 3-or		Népjog 1-er 3-or	
100 szón alul	5.— 10.—	2.50	5.—
200-ig	9.— 18.—	4.50	9.—
300-ig	12.— 24.—	6.—	12.—
400-ig	15.— 30.—	7.50	15.—

és ezen felül minden egyes szó 2 kr.

Igazolja a kiadó ez árszabását üzleti be rendezése és igazolja a körülmény, miként a másik lap szerkesztése sokkal nagyobb terhekkel jár reá nézve, mint a „Népjog“-é. Elkészült egyttal a kiadó ur arra, hogy abban a percében, a melyben erre a törvényszék részéről netán felszólittatik, hitelesen kimutathassa, miszerint a két lap előfizetőinek száma közt ma már nincs különbség tiz sem, egyformán nyomtatnak és egyformán küldetnek szét a megyében. De ily kimutatást a törvényszék még sem kívánt. S elkészült egyttal arra is, hogy a törvényszéknek esetleges kívánataira akármelyik lapnak mindegyik oly számát, a melyben csak egyetlenegy ily hivatalos hirdetés is foglaltatik, szétküldi ingyen az összes megyebeli körjegyzőknek. Ezzel az ügy egyelőre be volna fejezve.

Tudomásunk van azonban arról, hogy amaz illető irodalmi „vállalkozó“ most Csemegi Károly legfőbb itélőszéki tanácselölknök egy levelével jár kapacitálgatni és törvényt magyarázgatni házról-házra s tudomásunk van végre arról is, hogy az ügyvédek nagy része még épen nem hajlandó e kérdést politikai subventió gyanánt tekinteni, hanem megjelölni fogja azt az olcsóbb lapot, amelyben a hirdetemény napvilágot lásson.

A mi a Csemegi levelét illeti, az természetesen vagy egészen magán természetű s ez esetben azzal bárkit is presszionálni akarni merő gyalulatlanság, vagy hivatalos természetű tájékozás s akkor annak a megírásához Csemegi urnak ép úgy nem volt joga, mint nincsen bárkinek is joga a hirdeteményt esetleg oly lapba beletenni, a melybe azt a félnek képviselője be-tétegni nem akarja.

Kérjük ennél fogva az ügyvéd urakat: kérjük tisztelettel: árverés iránti beadványaikban méltóztassanak mindig megjelölni, hogy a hirdetemény közzétételét melyik lapban kívánják s ehhez képest mellékeljék be a több vagy kevesebb pénzt. Mi a szabad versenyt ki nem zárjuk, ellenkezőleg: szeretjük, de magunkat kijátszatni, jogos igényeinket megrövidíteni senki kedvéért, senki javára és senki által engedni nem fogjuk. Mert ehhez mi nem vagyunk elég jók.

Megjegyzés.

A „Népjog“ első számában Dr. Rosenberg Sándor főbbi ur Nyilatkozatára adott Válaszra.

Tapasztalat és itélő tehetség feljogosítanak mindenkit, hogy a finom műveltségű egyének által valamely thésis felett felállított vitakérdésben, kivált ha ez, mint jelen esetben a tisztesség keretén belül marad, bizonyítson, még pedig elmés szörszálhasogatások nélkül egyik vagy másik állítás mellett.

Midőn e szavakban csupán magyarázatát óhajtottam adni felszólalásomnak, a mi távolról sem jelenti még azt, mintha a természet bőven megáldott volna ama szellemi tényezőkkel, — kijelentem egyszersmind, hogy én a theologico-bölcsészeti vizsgálódásban a szabadabb és magas röptű irányt szeretném követve látni mindazoktól, kik azt tanulmányozás tárgyává tették, mert napjainkban az általános fogalmakat csak mint ábrázolásokat, mint pusztá neveteket feltüntetnünk nem lehet, talán nem is szabad.

A „Népjog“ szellemdus és tudományos képzettségű „válasz“ írója azt hányja fel főbbi urnak, hogy „következtetése sántított, nem volt jó logikája, nem az lett volna levonandó, hogy a humanitás gondolata végtelen bár, azonban erre vagy arra haragudjunk; hanem az, hogy miután a humanitás gondolata végtelen, olyan, mint az Isten szeretete, épen azért legyünk humanusok és szeressük egyformán, — a külső hitformára való különbség nélkül — még az állhító embereket is, az Isten, a mindennek atyja nevében.“

A vallásnak alapja, az emberi szív és kedély lévén, törekedjünk összhangzásba hozni a hittudományt az előre törekvő itészettel, s azután lássuk, mily álláspontra helyezkedve mondhatja el a „választ“ írója úgy odavetőleg, lakonice: „hát ez nonszens.“

A humanitás gondolata végtelen, mint Isten szeretete. Igaz! — S valamint a vallást, illetőleg az isteni szeretetet a humanitásban véljük lenni; úgy viszont a humanitás által nyerhetjük ki Isten szeretetét.

Amde nem látjuk-e gyakran, hogy Isten büntet is, még pedig érzékenyen büntet anélkül, hogy a föld ismét a zürbe visszasüljedne

és az ég megszűnnék nyájas lenni a föld fölött
 Hogyan egyeztethető tehát össze Isten
 szeretetének fogalmával a büntetés? — Szépen
 dalolja Koszorus költőnk:

„Gyermek szívvel, öntudatlan
 Nyugszom meg a gondolatban,
 Hogy övét el nem ügyja,
 Ki mindnyájunk édes atyja.”

De nem vagyunk-e mindnyájan övéi? nem
 borul-e le még a legnagyobb bűnös is szent
 számolyához kegyelemért, bocsánatért esdve?
 Sőt a mihez nekünk halandóknak nem adatott
 hatalom, a még csak gonosz szándék
 megbüntetését nem észleljük-e Istentől? Minden
 csapásban, minden véletlen szerencsétlenségben
 nem Isten keze működik-e, azon nagy Istennek
 keze, kinek szeretete végtelen?

Mondjuk: Isten szeretetből büntet. Nagyon
 helyes! Isten büntetéséből csak jó háramlik az
 emberiségre; figyelmezteti a gonosztevőt bűnös
 szándékának letevésére egyrészt, másrészt pedig
 az által, hogy a bűnös lelkületet
 bünteti, elejét veszi az emberiséget fenyegető
 veszélynek, mi a bűnös szándék természetes kö-
 vetkezménye, ha az nem fékeztetik.

Igy hozzuk és hozhatjuk összhangzatba
 Isten végtelen szeretetét a büntetéssel.

Lássuk már most: hányadán állunk a huma-
 nitás fogalmával?

A humanitás gondolata végtelen, mint Isten
 szeretete! S mégis, ha mindjárt a tisztán emberit
 állítjuk is a vallás fölé, ha mindjárt az ember-
 szeretetet és humanizmust magasztaljuk is bá-
 rmely vallás első erénye gya-
 nant: a humanitás gondolatának is van —
 s kell is, hogy legyen határa, miként van határa
 Isten szeretetének, midőn szeretetből büntet.

„A hol ugyanis az önelégültség hitgöggel
 párosul, ott a harag helyén van.”

Hogyan, az emberi szellem legfőbb czél-
 jával, a humanizmussal összefér a harag? —
 Fejtegetéseink szerint igenis összefér!

A harag azon szenvedélye az emberi ke-
 belnek, mely gyorsabban lohad, mint lobban;
 nyájas szó, előzékenység és kölcsönös felvilágo-
 sítás a kedélyre hatnak, összeegyeztetik a külön-
 nemü elemeket és meghozzák gyümölcseit az
 általános szeretetnek.

A hitgög elleni harag csupán intésül szol-
 galjon arra nézve, hogy az illető téves uton jár,
 hogy elhagyta a humanitás szilárd bástyáját s
 letért a hitgög süppedékes talajára, mely őt
 könnyen a vallásgyűlölet vadonjába terelheti, a
 hol vagy csak dorongra kaphat, képzelődésének
 elvét meghozzulandó, vagy pedig mint vértanu,
 kint és halált szenvedhet el. Mindkét esetben azt
 bizonyítani be, hogy buzgalomban elefedte a
 szeretetet.

Avagy a különféle vallásüldözések idejében
 nem lett-e volna inkább helyén az erélyes harag,
 nem lehetett-e volna elejét venni a vallásos
 gyilkosságoknak?

Jogosult tehát a harag a hitgög ellen! —
 Figyelmezteti a hitgögöst bűnösségére, hogy
 magába térjen, és elejét veszi a harag az ember-
 iségre veszélyes vallásgyűlöletnek, a mely ren-
 desen megtermi a vallásos fanatikusokat.

De legyen elég! — Fogadjuk mi csak el az
 általános emberi műveltséget, mint a vallásnak
 legnagyobb tökélyét, akkor biztosak lehetünk
 benne, hogy az emberi jogot és személyes szab-
 adságot, melyek csakis a humanizmus
 által törtek utat maguknak, többé elnyomni
 nem lehet, s ez oly vívmány, mely örök időre
 meggátolja a középkori állapotokba való vissza-
 esést. —

Neumann József,

felső nép- és polg. isk. kép. tan.

Aláírjuk ennek a Megjegyzésnek
 az utolsó bekezdését. Elfogadjuk az „álta-
 lános emberi műveltséget, mint a vallásnak leg-
 nagyobb tökélyét.” És ezzel befejezzük e helyütt
 a nagyon is elvont terere átesapott eszmecsérét.
 Azonban örvendünk, hogy a „Népjog” referensé-
 nek első felszólalása nyomán következett vita ily
 alkalmat adott a kérdésnek jobbról is balról is
 megvilágítására. — Befejeztük. Szerk.

KRÓNIKÁS ADOMÁK

— Játsszanak Somogyban. —

Még a botbüntetés idejében egy főbíró
 orgazdaság miatt vallatta a korcsmárost. Az
 volt a kérdés: hogyan vehette meg jóhiszemű
 25 frtért azt a tehenet, a mely első látásra meg-
 ért 80 frtot?

A vádlott kitérő feleletei kissé keményebb
 kifakadásokra hozták a bírót, mire a vádlott meg-
 szépen így szólt:

— Soha se ne dühösködjön a tekintetes
 óhr. Fizetem a 25 forintot, aztán pünktüm.

— Nem ugy Mózsí, — mond a bíró. — Meg-
 fizeted a 25 frtot, ott komma; aztán kapsz
 te huszonötöt: ott lesz a phühntüm.

Mikor a megyei tisztviselők még fizetés nél-
 kül szolgáltak, s „becsületbeli tisztviselőknél”
 hívták őket, történt ez az eset. Restauratio al-
 almával egy ismert aristokrata főbíró megbot-

ránkozott azon, hogy a tisztviselői névsorban a
 megyei fizetéses orvosok is benfoglaltatnak, kik
 szerinte a szolgák sorában lennének említhetők.
 A tisztí főorvos erre indignálódva kijelentette,
 hogy oly tisztviselőnek tartja magát, mint a
 büszke főbíró.

„Csakhogy én becsületért szolgálok!” vág
 szavába a főbíró. Mire az orvos rögtön így ríposz-
 tirozott vissza:

„Mindenki azért szolgál, ami je n i n e s, —
 nekem, — p é n z e m n i e s.

Ez meg egy somogyi ügyvéddel tör-
 tént. Sok volt perbeszédében a diák idézés. Erre
 a másik ügyvéd, a ki egy szegény földmi-
 ves nevében replikázott, azt a választ adta:
 „A mi diáku van, azt nem értem, a mi
 pedig magyarul van, az banyabeszéd.” stb.

HIREK.

— **Szalay Imre** orsz. képviselő sajtó-
 ügyének tárgyalása febr. hó 10-ére van ki-
 tűzve. Lapunk más helyén közöljük szószerint
 a kir. főügyész ur vádlevelét. Reméljük, hogy
 még a tárgyalás napján a vádlott fölmentetésé-
 nek hírével szolgálhatunk a „Népjog” olva-
 sóinak. — Szalay védője tudvalevőleg Kom-
 j á t h y Béla lesz.

— **Addenda.** A minapi iparügyi bankett
 végén történt. Talán ekkor mondott el a sok
 hü-hó után a legegészségesebb toaszt. A társa-
 ság nagy része és köztük az ünnepezt gróf már
 nem hallotta, megemlékezünk róla itt. — Ipa-
 rosaink egyik kaposvári barátja Legár J á-
 n o s helybeli szíjgyártóra emelte poharát, a
 ki minden tüke nélkül, egyedül az általa készí-
 tett csinos löszerszámokból keresett jövődelmével
 tartja fenn 16 gyermekkel megáldott családját.
 Kiemelte a toasztírózó, hogy az milyen nemes
 pártolása volna az iparnak, ha valamely nagy ur
 egy kis tüke pénzrel társaságba
 lépne veles alkalmat adna a magasabb
 műzítésnek is megfelelő ezen iparosunknak na-
 gyobb körben érvényesíteni tehetségeit és köny-
 nyebben nevelhetné 16 gyermekét a haza hasznos
 polgárává. Emelte tehát poharát azon idő eljö-
 vetelére, melyben nagyjainknak majdan ilyen
 dolog sem derogál. Mondanunk sem kell, hogy
 a toaszt mily tetszésben részesült.

— **Földrengés.** Nagy-Bajomból, Kadar-
 kutról és Lábodról egyszerre értesítenek, hogy
 ott hétfőn este 11 óra körül hatalmas morajtól
 kísérve meglehetősen földrengést éreztek.
 Kaposvárot is többeknek úgy tetszik, hogy az
 említett időben hallottak némi morajt.

— **Poppel Antal** marczali járásbírói
 segédtelevkönyvvezető a lengyelítói járásbíró-
 sághoz helyeztetett át. — Ugyane járásbíró-
 sághoz irnokká kineveztetett B o g n á r Mihály
 Kaposvárról.

— **Hosztér Fülöp,** a várpalotai kilencz
 szerez rablőgyilkos, megyénk szülőtte bűnügyé-
 ben február hó 3-án kezdődik a tárgyalás
 Veszprémben. A bűnügy tárgyalása nem a
 törvényszéki helyiségben, hanem a vármegye
 nagytermében fog megtartatni. Mondják, a két-
 ségbeesett gyilkos alakja visszataszító, össze-
 esett, szánalmas. A rettentő bűn szörnyen ha-
 tott reá.

— **Heindlhofer Antal** ur, kinek sze-
 rencsétlenségét nem rég említettük, jobban van
 s fölépülése most már nem szenved kétséget.
 A merénylő fölött közelebb fogják megtartani
 a végtárgyalást a kir. törvényszéknél.

— **Pécsött** a városi helypénzszedési jog
 haszonbérletet Taplós Ferencz nyerte el 27031
 frt 50 kr. és 100 db. arannyal.

— **Öngyilkosság.** Pécsött Ramazetter
 Károly nyomdatulajdonos fia, Kálmán, 21 éves
 ifju, szíven lötte magát. A szerencsétlen fiu
 kalandos természeténél fogva letért az igazak
 utjáról s meggondolatlan szerelmi viszony so-
 dorta az öngyilkosság örvényébe. Az örvény
 elnyelte, — most már zavartalanul alhatja tul-
 világi álmait.

— **Szigetvárótt** Bogdy Alajos szintár-
 sulatának egy része mutatta be magát, mint
 levelezőnk írja, szép sikerrel, bár nem épen
 kifogástalan erővel. A közönség ennek daczára
 is eléggé pártfogásába vette a társulatot.

— **A vármegye** építkezik. A jövő évne-
 gyedes gyűlés csak a lelett határoz, hogy a
 megyeházi telek melyik részén? Ugy tud-
 juk: az illető bizottság azt tervezi, hogy az
 építés az udvar közepén levő emeletes
 börtön-épületnek két emeletre való fölemelésével
 történjék meg. Azt gondoljuk, hogy e tervnek
 kivitele városunkra nagy kár lenne.
 Most volna ime alkalma a megyének székvárosa
 iránti szeretetét leróni az által, hogy a város
 főközlekedési vonalát képező T e l e k y. (előbb
 Gilicze) utcának jövő fejlődését kizáró, graná-
 rium-stylban épült istálló forma földszinti épület
 helyére egy a város haladottságának megfelelő

e meletes épületet állítson. Egy ily épület
 egyrészt a város emelésére szolgálna, másrészt
 a szükségletet teljesen kielégítené. Sőt lehetővé
 tenné, hogy a vármegyei házban összezsufolt köz-
 igazgatási és törvénykezési helyiségek teljesen
 különvált épületben külön-külön czél-
 j r á n y o s a n elhelyezhetők legyenek. Megma-
 radhatnának így a külső szolgabírák szobái is.
 Az árvaszéki elnöknek sem kellene egy régi
 „szolga-szobában” hivataloskodni oly módon, hogy
 a légvonatos folyosón kelljen neki a felügyelete
 alatti hivatalos szobákhoz eljutnia és egészségét
 mindennap huszszor kockára tennie vagy legalább
 ugyanannyiszor a téli ruhája fel és levetésével
 töltenie a közügyet illető idejét. S o m o g y -
 megyének a megpendített ok-
 szerü építkezésre van elég pénz-
 alapja. Gondoskodott arról takarékos alis-
 pánja. Tehát csupán a megye közönsége elő-
 látásának és egyuttal Kaposvár iránti rokonsz-
 envének mértéke lesz az, ha vajjon az
 udvarban javitunk e dugott épületet, vagy pedig
 a szépséget, a czélszerűség s a város jövője
 érdekeit is szem előtt tartjuk-e az utcai épület
 fölemelésével?

— **Közbiztonság.** Kadarkuton a korcsma
 udvarából négy drb sertést ismeretlen tettesek
 elhajtottak.

— **Sport.** A kegyesrendi szerzet jószág-
 igazgatósága Mernyén e hó 23-án nagy vadá-
 szatot rendezett. Ézzel kapcsolatban a szerzet
 vendégszerető háza a nagy társaságnak dús
 lakomát is adott. Kik ott voltak, beszéltek,
 hogy felségesen ittak és ettek. A borok külö-
 nös jóknak találtak.

— **Tapolozán** a kir. járásbírósnál pá-
 lyázat nyitattott albirói állásra.

— **Tüzevész** volt Csoknya mellett, Nyi-
 resen e hó 18-án. Egy polgár-ház gyuladt meg
 s leégett. A tüzet lokalizálták s szerencsére
 több baj nem történt. Ez rövid idő óta a nyol-
 czadik tűz-eset, gyanu szerint valami gyujto-
 gató-banda működik a környékben.

— **Érdekes irodalmi mű.** Dömény József
 n.berényi ref. lelkész ur előfizetést hirdet a
 „Zsinati emlékkönyv” című könyvre. Maga a
 fölhívás ekként szól: Az országos magyar ref.
 zsinaton jelen voltak életrajzainak összeszedé-
 sére, és egy díszes kötetben leendő kiadására
 vállalkozván: van szerencsém értesíteni az ér-
 deklődő közönséget, hogy e mű általam sajtó
 alá rendezve nagyrésztben már készen van. Azon
 reményben, hogy ezen életrajzi gyűjtemény
 kedvesen fogadott emlék leendő azok részéről,
 kik a zsinaton jelen voltak; de nem lesz un-
 tató azokra nézve sem, kik ott ugyan jelen
 nem voltak, de a zsinat tagjait közelebről
 szinte óhajtanák ismerni, bátor vagyok a tisztelt
 közönség figyelmét felhívni e műre, mely dí-
 szesen kiállitva april hó 15-ére meg fog je-
 lenni. Előfizetési ára a fűzött példánynak 2
 frt; a diszkötésű példánynak 3 frt 20 kr., mely
 árért a mű minden előfizetőnek postán
 b é r m e n t v e küldetik meg. Az előfizetési
 pénzek nevére czimezve márczius hó 10-ig
 beküldendők, hogy a nyomtatandó példányok
 száma iránt tájékozhasam magamat. 8 előfize-
 tőt gyűjtőnek tiszteletpéldánnyal szolgállok.
 Nagy-Berényben, jan. 10 1882. u. p.
 Siófok-Ságvár. DÖMÉNY JÓZSEF. Azt hisszük,
 elég nagy közönség lesz, melyet e mű mele-
 gen érdekel.

— **A mi muszkánk.** Tudvalevőleg a
 kaposvári ügyesség börtönében egy fiatal orosz
 van letartóztatva. Zákányban fogatott el s saját
 vallomása szerint hazájában sikkasztásért, ha-
 mis ló-levelek készítéseért és egyéb hivatalos
 visszaélésekért öt évi szibériai fegyencseregre
 lett elítélve. E büntetés elől szökött el hazul-
 ról. Ugy mondja. — Az orosz elég jól érzi
 magát, állítása szerint jobb itt a fogságban,
 mint „ott kün” a jegyzői hivatalban. Érdekes,
 hogy az ifjunak P á r i s b a n egy vagyonos
 rokona él, ettől minap ö t s z á z t r a n k o t
 kapott aranyban s most, pénz birtokában, sorsa
 még kényelmesebb, mint azelőtt volt. A fogoly
 természetesen nem használható semmire, csak
 oroszul beszél s bár igen szép írása van, ide-
 gen nyelven még másolni sem képes. Most
 várják, míg Oroszországból a válasz megérke-
 zik az oda menesztett kérdezősködésre.

— **Állandó helyiség** s ezzel kapcsolat-
 ban színház építését határozta el a n.-kanizsai
 polgári egyesület. A munkálat kivitelét P l i h á l
 Ferencz elnöktele alatt Kovács Béla, Knasz
 Boldizsár, Baboss László, dr. Tuboly Gyula és
 dr. Benczik Ferencz egyleti választmányi ta-
 gokból álló bizottságra ruházta az egyesület. Most
 a bizottság, még új tagokkal kiegészítve ma-
 gát, megkezdte a működést.

— **Rövidhírek.** Marczali mellett, mint velünk közlik, egyik mellék utnak árkan az eperbokrok kivirágzottak. — **Dekert Ferencz** kaposvári építész eljegyezte Szigethy Vilma kisasszonyt. — **Szt. Balázson** e hó 16-án postahivatal lépett életbe Cserénfa, Tótfalu és Hajmás Ivánka puszták területével. — **Kaposvárott** egyik helyi ékszerész főszóal, hogy itt a városban sok ügynök fordul meg hamis ékszerekkel. — **A somogy megyei** gazdasági egyesület febr. 6-án délután 3 órákor nagygyűlést tart. — **Gaal Dénes** batéi birtokos urnál kaposváriakból álló díszes, szellemes társaság töltött jó vasárnapot a minap, kiket a vendégszerető házi ur és családja fogadott magyaros vendégszeretettel. — **Kovács** tanító Anna-utcai lakásának falát kedden éjjel feltörték s többrendbeli ruhát és egyéb tárgyat elloptak.

Társas élet.

* **A Kaposvári** alapítandó „Mária Valeria” egyület február 7-én tart rendes közgyűlést. Erre **Jankovich Lászlóné** urnó a következő meghívókat bocsátotta szét: **A Kaposvárott** alapítandó „Mária Valeria” együletnek 1882. február 7-én délután 4 órákor Kaposvárott a megyeház főispáni helyiségében tartandó rendes közgyűlésére ezennel tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgyai: 1. Megalakulás. 2. Az elnök, két alelnök, 30 választmányi tag, gazda és két titkár megválasztása. 3. A háromtagú számvizsgáló bizottság megválasztása. 4. Az ideiglenes számadások megvizsgálása. 5. Egyéb tárgyak. Szőlős-Győrök, 1882. január 20-án. **JANKOVICH LÁSZLÓNA** s. k. id. elnök.

* **Csurgó és vidéke** fiatalsága január hó 28-án a „Daru” vendéglő termében zártkörű táncvizsgalmat tart. Rendezőség: **Dr. Hochreiter Cornél**, elnök. **Fülöp Antal**, **Gábor Aladár**, **György Vilmos**, **Holly János**, **Kassay Mózes**, **Moll Armin**, **ifjú Nagy Sándor**, **Nemess Lajos**, **Portenschlag Rezső**. Kezdeté 8 órákor. Belépti díj: személy-jegy 1 frt 50 kr. családjegy 3 frt. — E bála, meg kell sügnök, nagyban folytak az előkészületek. Kaposvárról is többen látogattak meg. Hire jár azonban, hogy a bálanyaság miatt némi versengés történt volna. Nos, kis városban nincs is szerencsétlenebb gondolat, mint az ugynevezett „bálanyaság.” Kaposvár már rég le tett ily nagyvárosi utánzásokról. Legjobb lesz, ha Csurgó is követi s akkor majd elmaradnak az — **aprehenziók**.

* **A kiskomáromi** táncvizgalom az idén kiválólag sikerült. Tudósítónk a következő névsort küldte be hozzánk: Ott voltak: **Bogyay Jánosné**, **Frantsik Jánosné**, **Fülöp Mórné**, **Hanny Imréné**, **Kattauer N. né**, **Lerch Antalné**, **Legény Jánosné**, **Péczy Lászlóné**, **Szantner Gyuláné**, **urnök**, **Fülöp nővérek**, **Frantsik Nina**, **Gombos Hermin**, **Hanny Ilka**, **Kollet Agnes**, **Lerch nővérek**, **Méhes Mariska**, **Péczy nővérek**, **Stefánics nővérek** sat. A vidám mulatság kora reggelig folyt. A terem szép díszítéssel feltűnt és elismerést aratott.

* **A nagykanizsai** lövész-egylet febr. 1-én Nagykanizsán, az „Arany Szarvas” dísztermében zártkörű lövészbált rendez. A bizottság **Barabás Béla**, **Clement Lipót**, **Gelsei Guttman László**, **Grunner Lipót**, **Hencz Antal**, **Hirschler Jakab**, **Oroszváry Gyula**, **Pflanzer Gábor**, **Stirling Sándor**, **Varga János**, **Varga Lajos**, **Zathureczky Zsigmond**. Belépti jegyek válthatók az „Arany Szarvas” 1-ső emeletén febr. 1-én d. u. 4—7 óráig és este a pénztárnál. Személyjegy 2 frt, családjegy 4 frt. Kezdeté 8 óráka. A tiszta jövedelem az egyület céljaira fordítatik.

* **A kaposvári** egyesült ipartársulat február 12-én a „Korona” vendéglő díszes nagy termében jótékony célú zártkörű táncvizgalom rendez. Belépti díj 1 frt. — Kezdeté pont 8 órákor. Belépti-jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók: **Farkas Károly** társulati pénztárnok urnál, valamint **Hágelman Károly** ur kereskedésében. Este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlap utján nyugtáztatnak. Ki tévedésből meghívót nem kapott s erre igényt tart, legyen szíves a társulat elnökségénél jelentkezni. Kedvezőtlen idő esetén a rendezőség kellő számú fogatókról is gondoskodni fog.

* **A calicot-bál** a kaposvári műkedvelő társulat által febr. 6-án rendezendő calicot-bál — előre látható — a lehető legsikerültebb mulatságok közé fog tartozni a kaposvári társadalom egészében jelen lesz a vidékről is rendekivül sokan készülnek bejönni. A rendezőség már most uszik a siker örömeiben. — **Megjegyzendő**, hogy ruha dolgában nincs föltétlenül a „honi”, de kívánatos, hogy a hölgyek mentől egyszerűbben jelenjenek meg.

* **A tabi olvasókör** február hó 5-én könyvtára javára a kávéház termében zártkörű táncestélyt tart, melyhez az ideare valló meghívókat az „olvasókör” választmánya bocsátotta ki. Személyjegy 1 50 kr. családjegy 4 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre is válthatók **Deutch Mátyas** és **Österreicher Mór** urnaknál, szállásokról pedig a rendezőség gondoskodik.

* **Marczaliból** vettük e sorokat: **T. szerkesztő ur!** Van szerencsém megkérni, hogy az alábbi közleményt becses lapjának legközelebbi számában közzétesse szíveskedjék. A közlemény következő: **Nyilvános számadás.** A „marczali ipartársulat” által Marczaliban 1882. évi január 14-én rendezett jótékony táncvizgalom bevételéről és kiadásáról. Bevétel 261 frt 96 k. Kiadás 227 frt 60 kr. Marad tiszta jövedelem 34 frt 36 kr. Felülfizettek: **gróf Széchenyi Gyula** ur 20 frt. **Dr. Havlák János** ur 1 frt. **Bogyay Ödön** ur 1 frt. **Szakács Lajos** ur 1 frt. **Tomcsányi Sándor** ur 1 frt. **Balogh Gyula** ur 1 frt. **Öreg Kis István** ur 1 frt. **Vecsey Lajos** ur 60 kr. **Striczko József** ur 1 frt. **Érsek Ölon** ur 1 frt. **Haidekker Antal** ur 1 frt. **Biebestein Pál** ur 1 frt. **Varga György** ur 1 frt. **Singer Mór** ur 50 kr. kiknek a marczali ipartársulat ezen kegyes adományaiért köszönetet fejezi ki. Kelt a marczali ipartársulat választmányi üléséből Marczaliban 1882. évi január 19-én. **ifjú Richter Ferencz** ipartársulati titkár.

* **Vegyesek** Holnap, szombaton lesz a kaposvári izr.-nőgyelet táncvizgalma, melyre ezennel is fölhívjuk a közönség figyelmét. — **Pécsett** a Rózsa-álarozsba! (a nőgyelet által rendezve) nem sikerült, gyér közönség jelent meg. — **A csurgói önkéntes tűzoltó-egylet** febr. 4-én zártkörű táncvizgalom rendez.

NYILVÁNOS MONDANDÓ.

T. szerkesztő ur!
Szíveskedjék becses lapjában helyt engedni, hogy illő köszönetünket fejezzük ki tisztelettel **Szabó Ferencz** helybeli reform. lelkes urnak, amiert egy elhalt bajtársunk temetkezésénél az egyházi szertartást a legnagyobb kegyelettel megható gyász-szónoklattal és pedig határozottan minden illetmény elfogadása nélkül vezette és végezte.

Boldogult bajtársunk temetkezési költsége fedezésére együttesen gyűjtött pénzből, nevezett lelkes ur nagylelkű lemondása következtében fennmaradt 1 frt 20 kr. t azon megkereséssel adjuk át, miszerint a t. szerkesztő ur ezen szerény összegecskét a reform. egyház alapjához átszármasztatni méltóztatnék.

Hazafiai üdvözléssel a m. k. 70. sz. honvédszászlóalj altisztejei és legénysége nevében

Csajági és Kaszab
örrmesterek.

T. szerkesztő ur!

Pár nap előtt Szigetváron fordultam meg és este színház után a Korona-vendéglő egyik asztala mellett foglaltam helyet. A színházi közönség egy része, különösen pedig egy társaság, melyben diplomatikus urak is vettek részt, szinte bejött az étterembe s rövid vártatva zene-kíséret mellett vig énekszóval rákezdtek az ismeretes „Hep-Hep” nótá zengését. E mulatság törhetlen kedvben tartott nagy ideig. Nem a dal szövege, hanem az illetők foglalkozása és szükségképeni kvalifikációja miatt, kik e „heczben” kedvöket találták, megütöttem e jeleneten és Szigetvárt szívesen hagytam el.
Csurgó, 1882 jan. 23.

Egy keresztény utas.

NÉPGAZDA.

— **A somogy megyei** takarékpénztár, Kaposvárott, 85 frtnyi osztalékot fog fizetni az idén részvényenként.

— **Nagyérdékű határozat.** Pécsről közlik velünk: A pécsi iparkamara, melyhez Somogy megye kereskedői és iparosai is tartoznak, legutóbb tartott közgyűlésén következő határozatot hozott: „A kereskedők, különösen pedig az iparosok érdeke s ürgösen követelt nemcsak a pótvásárok teljes megszűntetését, hanem a vásár-rendszer gyökeres rendezését is olyformán, hogy 5000 léleknél kevesebbet számláló helységeken egyáltalán ne engedélyeztessék. Azon helységeken, hol eddig 5 országos vásár volt, ezentel csak 4 legyen tartható. Rendelje el továbbá a kormány, hogy az ipar emelése szempontjából a megyék 2 legnagyobb városában — nálunk Kaposvárott és Szigetvárott — évenként felváltva egy-egy tavasz és őszi iparkiallitás-szerű vásár tartandó, a hol csakis honunkban előállított házi, kézi és gyári iparcikkek és kertészgazdasági termények, selyem és méztermények árusíthatók el.”

Lóvásár.

A Somogy megye gazdasági egyesülete által Kaposvárott rendezendő ló-árverés tárgyában alakult alólirt bizottság ezen legitt következő sorok közzétételére kért föl. Noha mi a bizottság fölhívását más uton megszerezve már mult számunkban, minden más lapot meg-

előzve és az alábbiánál még bővebb terjedetemben közzétettük: az ügy fontosságára való tekintetből, s hogy bizonyítsuk, miként a sajtó hivatásának valósággal megfelelünk, ismételve is helyt adunk a kérelemnek, ajánlva azt ezuttal is gazdáink b. figyelmébe. A felhívás így szól:

Somogy megye gazdasági egyesületének alólirt bizottsága ezennel tisztelettel tudatja, miszerint az általa Kaposvárott rendezendő lóárverés folyó év márczius 23-án reggeli 8 órákor kezdődik és a szükséghez képest 24-én folytatatik.

Ezen árverés célja a vevő közönségnek a tenyésztőkkel való közvetlen érintkezése által, egyrészt ezen vidék szépen fejlődött lótenyésztéséből eredő lovak számára jobb piacot létesíteni, másrészt a vevőket lehetőleg költségtől és fáradságtól megmenteni.

Lakásokról és ellátásról több jó vendéglőben van gondoskodva. Az egyület tiszviselői az érkező vevőket az árverés előtti napokon a kaposvári pályaudvarban fogják várni.

Az elmúlt évben elért siker által bátorítva és tekintettel az eladásra szánt lovak ez idén várható még jelentékenyebb számára, bátorokunk az érdekelt közönséget ezen lóárverésre tisztelettel meghívni.

A bejelentett lovak részletes jegyzéke febr. havában fog megjelenni, melyet kívánatra lesz szerencsénk bérmentve megküldeni.

Az alólirt bizottság szívesen szolgál bővebb felvilágosítással, mely iránt **Freystaedtler Vilmos** urhoz méltóztatnék fordulni Kaposvárra.

Kaposvár, 1882. január havában. A bizottság: **Somssich Andor**, elnök. **Bárany Dénes**, **Beck Béla**, **Boronkay Károly**, **Bosnyák Gusztáv**, **Bottka Antal**, **Döry Lajos**, ifj. **Egedy Sándor**, **Freystadtler Vilmos**, **Fink Ágoston**, **Hencz László**, **Horn Ferencz**, **Jankovich Elemér**, **Jankovich Gyula**, **Jankovich Tivadar**, **Jeszenszky Imre**, **Inkey István**, **Kacskovits Sándor**, **Kacskovits Zoltán**, **Király István**, állatorvos, **Kund Jenő**, **Makfalvy Géza**, **Malanotti Jenő**, **Márfy Béla**, **Márfy Emil**, **Márfy József**, **Peer Mátyas**, **Richnyovszky Mihály**, **Roboz István**, gr. **Somssich Ad. id. gr.** **Somssich Imre**, gr. **Széchenyi Géza**, gr. **Széchenyi Imre**, gr. **Széchenyi Pál**, **Tallian Andor**, **Varga Béla**, **Vasdinnyei Béla**, **Véssey Mihály**, **Véssey Sándor**, **Wachsmann Leo** állatorvos.

SZÓRAKOZÁS.

Fejfa az utmentén.

Korhadtan áll a fejfa már
A néma hant felett,
Melyen virág helyett sivar
Tövis rabolt helyét.

Fölötte hogy sivit a szél!
Trigylvén talán,
E dísz is attól, a kinél
Sir-ék a zöld csalán.

Kinek nyoma, kié e jel,
Ki nyughatik alatt,
Kinek porát takarja el
E gyombefödte hant? —

Egy koldusét. — Süvit a szél,
Trigylvén talán,
E dísz is attól a kinél
Sir-ék — a zöld csalán.

Tegző.

Egyet-más.

— A hirlapírás köréből. —

(K.) Szinte hihetetlen, mennyit haladt a magyar hirlapírodalom tíz év óta. A provizorium alatt alig két napilap világitott gyöngemécsként a sötétségben, 67. után az új vállalkozásoknak egész nagy serege következett, de ezek is egymásután buktak, s csak 8—10 év előtt változott e foglalkozási tér állandóbbá: egymás után keletkeztek jobbnál jobb hirlapok, napiak, hetiek és folyóiratok, politikai és szakartalommal s pártérdekeket szolgálva vagy egészen iránytalanul, nevelkedvén eközben journaliszták.

A mi a politikai lapokat illeti, egyik párt sem volt szerencsétlenebb a konzervatív pártnál. A Kecskeméthy Aurél által szerkesztett s felsőbb körökben pedig egykor „igen” olvasott „Magyar Politika” alig jelent meg annyi példányban, amennyiben ma egy vidéki újság lát napvilágot. Meg is bukott. „Közérdek” czim alatt aztán **Halász Imre** szerkesztésében a Sennyei-töredéknek új lapja indult meg, majd „Kelet Népe” lett belőle, de nem győzték a kiadásokat, e párt hirlapíroinak mindig meglevén az a jó sajtóságuk, hogy pénzrel nem győzi őket se kiadó se párt, az egy „Magyar Állam”-ot kivéve, mely annyi év „sulya” alatt is diadalmasan hordozza meg a klerikális lobogót s pater Lonkay örök ifjú tüzeinek szellemében hirdeti ma is az Anyaszentegyház üdvét és a lourdesi viz csodás hatalmát. Az igaz, hogy e lap a legélelmesebben is jár el mindannyi közt; fennállása biztosítva levén a főpapság által, az előfizetőkől profitképen csak ahhoz képest szedi be a díjat, a mint épen a jó isten adott nekik, kinek milyen parochiát.

Legszerencésőbb lett viszont a hírlapok dolgában a függetlenségi párt. Ennek első lapja még 48 as árnyalat mellett a „Magyar Ujság” volt, mely valójában tekintve ma is él, mert az „Egyetértés”-sel egyesült s előbb „Egyetértés” és „Magyar Ujság” címet viselt, ez utóbbit elhagyta, de a lap feje fölött még ma is úgy számíttatnak az évfolyamok, mint azt a „Magyar Ujság” eredetének idejéből lehet származtatni. Egy vagy két lap Budapesten ezenkívül is indult a függetlenségi párt szolgálatában, de csakis ennyi („Független Hírlap”) s ezt sem az előfizetők hiánya buktatta meg, hanem magánok miatt szüntették be. A „Függetlenség” a párt második orgánuma s hogy ez mennyire el van terjedve, afelől a közönség eléggé tájékozott. A vidéken azonban a párt sajtó tekintetében kitűnően el van látva. Így Kassán az „Abauj-Kassai Közlöny”, Nagyváradon a „Szabadság”, Aradon az „Arad és Vidéke”, Miskolcon a „Miskolc”, Pécsen a „Pécsi Figyelő”, Szegeden a „Szegedi Napló”, Debreczenben a „Debreczen”, Kecskeméten a „Kecskemét” s még azonkívül egy csomó kisebb lap szolgálja a függetlenségi párt érdekét. Az „Arad és Vidéke” napilap, hasonlóképp Kolozsvárott jelenik mindennap az „Ellenzék” oly nagy alakban mint a „Függetlenség” Budapesten, s a nagyváradi, szegedi és debreczeni lap minden héten ötször lát napvilágot. Érdekes az is, hogy oly irók, kik a fővárosban kisebb vagy nagyobb szerepet vittek már s a „czéhbe” felvették, ilyen irók csaknem kizárólagosan csupán függetlenségi lapok kedvéért mennek a vidékre s csak ily cél kedvéért hagyják el a fővárost. Az Ellenzék-et kivéve tenyleg mindegyik lapot a fővárosból eredt journalista vezeti, Aradon Sümeghi, Szegeden ott volt Mikszáth, Nagyváradon Lukács Gyula stb., kik előbb a fővárosban, még pedig részben az „Egyetértés”-nél tanulták ki mesterségüket. Ez annyiban feltűnő, mert tanusítja, mennyivel inkább a czél, az ügyet tekintik a függetlenségi párti hírlapirók, mint a kormánypártiak, mikor a díszes és sokszor jövedelmezőbb, biztos fővárosi journalistai állásokat ott hagyják a gyengébb vidékiek kedvéért és neki vágnak a vidéki bizonytalan e foglalkozásnak.

A vidéki lapok egyébként ma már csaknem minden magyében három-négyével alakultak. A kormánypártiak meg Debreczenben, Nagyváradon és Kolozsvárott van napilapja, ez utóbbi helyen kettő is: „Magyar Polgár” és „Kélet.” Apróbb kormánypárti lapok azonban bőven vannak, annál is inkább, mert ezeknél a kancziót sem veszik oly szigorúan s akármelyik vidéki „Kertészeti Közlöny” is politikálhat, csak kormány párti értelemben tegye azt. Végre az egyesült

ellenzéknek is van egy vidéki lapja: Aradon az „Alföld”, Budapesten azonban e pártnak a „Magyarország” bukása óta nincs közlönye.

Társadalmi és vegyes tartalmu lapok szinte tucatszámra vannak a provincián. Székesfehérvárott derék válatat jelenik meg ily cím alatt: „Székesfehérvár és Vidéke”, melynél előbb társadalmi lapja nincs a vidéknek. Fájdalom, a jámbor „vidéki laposkák” nagyobb része meg sem érdemli a hírlap nevet s bizony-bizony csak fatális pumpolása a t. cz. közönségnek, melynek pénzéért se tájékoztatást, se eszmét, se szellemet, se semmiféle rendszeres hírlapiró dalmi munkát nem ad.

Hogy melyik voltaképpen a legtekin t él y e s e b b lap, arra nehéz volna kategorikusan választ adni. Sokan az Egyetértést, mások a Pesti Naplót tartják annak. A német kereskedőség pedig még ma is csak a „Lloyd”-ban nyeri örömet és az igazságot, holott pedig a „Pester Lloyd” ma journalistikai szempontból egy hajszálnival sem jobban szerkesztett és olvasásra méltóbb lap az Egyetértésnél. — S a mi épen a börzei, üzleti híreket illeti, itt a beavotta körökkel a Lloyd tán közvetlenebb és közelebbi összeköttetésben áll az Egyetértésnél, de az bizony csak arra szolgál, hogy sugalmazzon a bábá tegye az ujságot, híreinek becse a bősége semmivel sem áll feljebb az Egyetértésnél s egészben véve a gazdasági rovat sokkal fölülte áll az Egyetértésben a „Pester Lloyd”-nál. A Napló is régi össze köttetései alapján folyton „szinvonalon” álló kitűnő lap, csak elfogultsága teszi hiányossá. Hogy előfizetője melyik lapnak mennyi van, az természetesen nem határozható meg, bizonyos azonban, hogy az Egyetértés elterjedtebb minden magyar lapnál s legutóbbi időben már épen rohamosan bejut minden házhoz pártkülönbség nélkül. — Absolut véve legtöbb előfizetője van a „Neues Pester Journal”-nak, utánna a „P. Lloyd”-nak, tehát német lapoknak. A magyarok között az „Egyetértés”-nek és utána a „Pesti Napló”-nak, melyekkel elterjedés tekintetében versenyzik a „Budapest” című napi ujság, miután rémes képeivel sikerült magához ragadnia a „garasos” publikumot. Ez a vállalat azonban nem jön tényező lapszámba s az irodalom körében nincs fölveve. Legkevésbé van elterjedve a napilapok közül az „Ellenőr”, melyet különben az országos szabadelvű kör 2000 példányban küld szét az országba s a „Hon”, melyről tréfásan beszélük, hogy csupán a szerkesztőség részére nyomtatják, de az sem olvassa el.

Heti lapok között Budapestről legelterjedtebb a „Politikai Ujdonságok”, mely a Vasárnapi Ujság melléklapja, ez tavaly 6000 példányban jelent meg, pedig alig hallani róla olykor. A Ké

pes Családi Lapok s Ország-Világ folyóiratokként szerepelnek s számról-száma sokat változnak ahhoz képest, amint az egyes füzetek többé vagy kevésbé elkelnek 8—10,000 példány körül.

Ebből látjuk, hogy a hírlapirodalom óriási haladást tett az olvasóközönség számát tekintve is a legutóbbi évek alatt s szinte mesével határos az az ugrás, a mely a mai journalistikai viszonyokat csak a tíz év előtti kezdetleges állapottól is elválasztja és megkülönbözteti.

Szerkesztői üzenet.

U. L. 1896. Hogyan gondolja ön, hogy efféle fölvegyünk? — Forduljon a kiadó-hivatalhoz, díj mellett.

N. J. tnt (hlyb.) Szíves közreműködését a jelölt rovatnál örömmel fogadjuk. Tehát csak munkára!

D. K. bbes. Igen — de mikor?

E. L. Fölösleges volt. Az első megmagyarázta.

M. A. Rendszeresen nem tehetjük.

Dr. B. Beosztottuk.

S. L. Rövidítve kiadjuk Arra a lapra ön ne hál-gasson.

K. G. bpost. Lehetőleg gyakorlati értékek legyenek.

Cs. S. Megjött, köszönik.

T. K. A versek nem használhatók.

Sz. F. Idejében tudatni fogjuk. Mindig a hét elején kérjük.

X. Szíveskedjék szerkesztőségünket meglátogatni.

Ny. G. Jó.

G. I. Elküldetett.

G. M. b. I. R. knzs. K. P. vs B. L. csrg. H.

R. bpost. L. A. klv. Elküldetett.

Felelős szerkesztő:

Krátky János.

11.
végr. 1882.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 1881. 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi: hogy a Lengyel-tóti kir. járás-bíróság 3887. számú végzése öz. Kurucz Józsefné s társai Gamási lakosok ellen, Kuti Rozália telp. részére 149 frt követelés végett elrendelt biztosítási végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 379 frtra becsült 4 db. ló, 2 db. tehén, 4 db. növendék szarvasmarha, 2 db. borju, sertés, 2 koca, 2 vas ekéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis Gamáson alperesek lakásánál leendő eszközlésére határidőül 1882. évi február hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeelt ingóságok emez árverésen a polg. tk. rdt. 1881-ik 60. t. cz. 107. §-a szerint, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak, az 1881-ik 60. t. cz. 108. §. szerint azonnali készpénz fizetés mellett.

Kelt Lengyel-tóti, 1882-ik évi január hó 20. napján.

Cziffraj Antal,

kiküldött bírósági végrehajtó.

A cs. királyi szab.

osztrák Phönix biztosító-társaság

(4 millió forint tőkével)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Somogy, Baranya és Tolna megyékre terjedő**

főügynökséget

Kaposvárott korona-utca 9. sz. felállítottunk és annak vezetésével

BOROVITZ MANÓ URAT

biztuk meg, nevezett urat felhatalmazván **tűz és jégkár** elleni szülő kötvényeket **az ő aláírásával** jogérvényesen kiszolgáltatni.

NAGY-KANIZSÁN, 1882. Január hó 8-án.

A cs. k. szab. osztr. Phönix biztosító társaság nagy-kanizsai vezérügynöksége:

Havasy Imre,
titkár.

Goldstein testvérek.

Hivatkozva fenti hirdetemnyre, bátorkodom a nagyérdemű biztosító közönséget **vagyonok** biztosítása **tűz és jégkár ellen**, nemkülönb az **élet biztosítására** az általam képviselt és már **20 év óta jó hírnévben álló**

cs. k. szab. osztrák Phönix biztosító társaságnál felhívni.

Midőn még megjegyzem, hogy említett intézet nemcsak **méltányos díjak** számításával, hanem az **előforduló károk pontos felvétele és gyors kifizetése** által a n. é. közönség bizalmát megnyerni törekedend.

A t. biztosító közönség pártolását kérvén, maradok

Tisztelettel

BOROVITZ MANÓ,

főügynök.

Kaposvárott 1882. Január 8-án.